

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Pauli Laymanni e Societate Iesu Jus Canonicum
Commentario Perpetuo Explicatum**

Et Uberi Non Minus Ac Varia Qvam Clara Et Solida Doctrina Illustratum

Commentarius In Librum III. Decretalium

Laymann, Paul

Dilingae, 1698

Capitulum II. Fraternitatem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62482](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62482)

epistola 17. ad Asclepiodatum Gallorum patricium.

SUMMARIUM.

Liberalitas propria virtus nobilem est.

Notandum primum. Viri nobilis, seu illustris propria virtus est liberalitas, sive liberalitas virum nobilem, seu illustrem maximè decet. Quà de re dixi in c. 2. de supplenda negligentia in 6. & sumitur ex c. cum dilecti 6. hoc tit. adeò, ut quæ ultrò dant beneficia viri magnanimi, præsertim Ecclesijs, aut bene de se meritis personis, eà ex Lege, seu tanquam debita, à se dari existiment. Videri potest Tiracuellus de nobilitate c. 37. n. 34. Sanchez lib. 6. de matrimonio disp. 25. n. 19.

Notandum secundum. Viri liberalis, & magnanimi est in beneficijs datis non consistere, sed ea augere, & nova adjicere. Augere, inquit S. Gregorius in cit. epistola, favoris vestri præsidia, quia apud nobilium mentes semiplenum Bonum videtur, quod sine adjectione relinquitur.

CAPITULUM II.

Fraternitatem.

PARAPHRASIS.

Episcopus, & Prælatus quilibet, cum rerum Ecclesiasticarum procurator, seu administrator sit, non dominus, ideò Ecclesiæ conditionem meliorem reddere debet, non deteriorem; ea propter scribit Alexander III. ad Parisiensem Episcopum, cum antecessor ipsius, magni momenti donationes ex rebus Episcopatus, Canonicis inconsultis, fecerit in Ecclesiæ detrimentum, quæ de jure non subsistunt, ideò se permittere ipsi, ut donationes ejusmodi tam à Clericis, quàm Laicis revocare possit.

SUMMARIUM.

1. Rerum Ecclesia procurator, non dominus est Prælatus Ecclesia.

2. Neque tamen potest Ecclesia obesse agendo, sive contrahendo circa bona Ecclesia jam acquisita.

3. Quæ male alienata sunt ex rebus Ecclesia sua, successor revocare debet.

Notandum primum. Episcopus & quilibet Prælatus rerum Ecclesiæ procurator est, non dominus. Sensus est, quod Prælatus res Ecclesiasticas tanquam bonus & diligens administrator procurare debet, non tanquam dominus earum sit, ad libitum disponere. Est tamen discretus inter ipsos Prælatos, quorum alij regulares, & paupertatem professi, alij seculares. Deinde inter res Ecclesiasticas; alie sunt Ecclesiasticæ, vel universitatis; ita ut nulli particulatim assignatae sint, alie vero res, seu proventus Ecclesiastici, qui Prælato, seu alteri beneficiario assignati sunt, in sustentationem vitæ.

Dico igitur primò. Rerum, quæ sunt Ecclesiæ, vel universitatis, Prælatus non habet dominium, sed tantum administrationem. Ita S. Th. 2. 2. q. 185. a. 7. in corpore. Habet verò administrationem liberam, ac generalem proventuum, ut eos in ad divini cultus augmentum, tum ad bonum & fratrum suorum sustentationem (si propria ipsis portio assignata non sit) tum ad pauperum alimoniam fideliter & studeat eroget. c. nullum 9. c. Apostolicus 13. cap. 12. q. 2. & videri potest Suarez. tom. 4. de Religione lib. 2. de Religiosis quatenus liberali c. 26. n. 8. ubi monet n. 11. non potest Prælatus ex ejusmodi bonis donationibus mere gratuitas, seu liberales, id est, nullo alio titulo, aut causâ (subnixis) nisi liberalitatis. Est enim datum liberalitas suæ, nullo jure cogente, licet facta collatio, juxta L. I. ff. de donationibus. Actus ex rebus non proprijs, sed alienis liberalitas esse, injustitiæ species est; donationes autem, quæ fiunt causâ pietatis, aut misericordiae, non sunt propriè liberales, cum fiant ex quadam juris obligatione, ac necessitate argum. c. 1. hujus tit. Sed neque donatio antidotalis, seu remunerativa

meritorum erga Ecclesiam, vel personas eius, seu membra Ecclesie, merè liberalis est, cum ex gratitudinis obligatione oriatur, sicuti habetur in *L. sed etsi 24. §. consuluit. ff. de petitione hereditatis*. Ubi dicitur antidoron, seu remuneratione esse veluti genus quoddam permutationis, quam ob rem tales donationes prudenter ac moderate facere ad Prælatum pertinet, sicuti docuit *lib. 3. tra. 4. c. 12. n. 9.* Addit verò *Suarez. cit. c. 26. n. 14.* Prælatus non tantum habere potestatem remunerandi beneficia jam præstita, sed etiam præveniendò, & excitandò ad beneficiendù, erogandù, seu donandù, ita nim. ut ob oculos habeatur, tum proximorum ædificatio, tum Ecclesie, seu monasterij utilitas.

Deo secundò. Si portio quædam reddituum Prælati assignata sit ad sustentationem, distingueri oportet inter regularem, & secularem; nam regularis, sicuti & alius beneficiarius Religiosus, Ecclesiasticorum reddituum liberam quidem, & à Conventu, vel Superiore Prælati independentem administrationem habet, tamen sine causa, & merè liberales donationes, in causas profanas, facere non potest, cum non sit dominus reddituum suorum, prout docuit *lib. 4. tra. 6. c. 7. n. 12. §. interdum*. At verò secularis Prælatus, v. g. Episcopus, videtur esse verus dominus reddituum, seu portionis sue, non minùs, quàm alij beneficiarij seculares. De quibus docuit *lib. 4. tra. 2. c. 3.* eos dominos esse reddituum, sed ex iustitia obligatos, ut quæ supra decentem sustentationem supersunt, pauperibus, vel ad alias causas erogent. Sin autem propriam parimoniam aliqua cumulent, ea inter redditus abundantes numerari non debent, sed inter proprios Prælati, aut beneficiarij, de quibus tanquam dominus ad libitum disponere potest, juxta doctrinam *S. Thomæ cit. a. 7. in corpore*.

Notandum secundum. Prælatus obesse non potest Ecclesie agendo, seu contrahendo; id verò intellige quoad jura & bona Ecclesie acquisita, at verò quoad acqui-

renda ijs Prælatus absque Capituli consensu renuntiare, atque Ecclesie obesse potest, sicuti docuit *lib. 3. tra. 4. c. 10. n. 6.* Deinde dixi, Prælatum Ecclesie obesse non posse agendo, seu contrahendo; at verò omitrendo, seu negligendo obesse potest, videlicet in judicialibus, & usucapionibus, ita tamen, ut Ecclesie beneficium restitutionis in integrum comperat, sicuti ibidem docuit, & tradit ex communi *Imola hic n. 3. ex L. finali cod. de acquirenda possessione*. Denique cum Capituli consensu obesse potest Prælatus etiam contrahendo, & donando sine causa *argum. hujus c. v. inconsultis Canonici*. & tradit *Andreas, & Imola hic circa Gl. penult.* quamvis concedi debeat in integrum restitutio. Tamen *Abb. in fine c. aliter sentiat*, donationem irritam esse, si Prælatus cum Capitulum Ecclesie, sine causa meritorum, donet diviti: quod videtur esse contra communem, & contra praxiam, dummodo periculum non sit alienandi res immobiles, aut mobiles pretiosas.

Notandum tertium. Donationes, & alienationes ex rebus Ecclesie malè factas à Prælato, successor revocare potest, imò debet revocare, tanquam ipso jure irritas *c. si quis 6. junctà Gl. de rebus Ecclesie non alienandis*. Sed & ipsemet Prælatus, quamdiu ab administratione remotus non est, revocare debet *c. si quis junctà Gl. v. alienato*.

CAPITULUM III.

Cæterum.

PARAPHRASIS.

Quæsitum fuit ex Alexandro III. si Abbas, vel solus, vel cum Priore, & quibusdam de Conventu, donationem fecerit, ex rebus monasterij, postea autem pars aliqua Conventus contradicat, quid faciendum sit? Respondet Papa, in hoc casu rum rei donatæ quantitatem, tum regionis consuetudinem, quæ tamen sacris Canonibus contraria non sit, diligenter

Pp ;

esse